

Örebro stadsarkiv

Arkivförteckning

Helena Kleins personarkiv

Helena Kleins personarkiv (PS:080)

Handlingarnas tid 1901 - 1988

Helena Klein föddes 14 januari 1885 i Stockholm och dog 11 februari 1983 i Örebro, överläkare vid Garphytte sanatorium.

Hennes föräldrar var överrabbinen i Stockholm professor Gottlieb Klein och hans maka Toni, född Levy, professorsdotter från Breslau. Föräldrarna med de två äldsta barnen flyttade till Sverige 1883.

Tog studentexamen på reallinjen vid Whitlockska samskolan som privatist 1903. Kompletterade 1904 med latin som privatist i en annan skola. Medicine kandidatexamen 1910 i Uppsala. Medicine licenciatexamen 1916 i Stockholm. Innehade under ett 10-tal år underläkaretjänster och t.f. överläkaretjänster på olika sanatorier och sjukhus.

1926 blev Helena Klein överläkare vid Garphyttans sanatorium (Örebro läns länsanatorium), en tjänst som hon innehade till 1950. Var under denna tid även skolläkare vid Kil, Vintrosa och Tysslinge folkskolor. Under tiden som överläkare i Garphyttan även dispensärläkare i Väster-Närkes dispensär, med bland annat mottagning i Karlskoga. Under ett tiotal år på 1930- och 1940-talen var hon röntgenkonsult för undersökning av silikoshotade arbetare i Bofors.

Var med och grundade Röda korskretsen i Garphyttan och var dess ordförande 1932-1949. Var ordförande i Örebro läkarsällskap i ett år. Ordförande 1935-1945 i den nybildade Yrkeskvinnors klubb för Örebro stad och län och under några år vice ordförande i Yrkeskvinnors riksförbund. Medlem i centralstyrelsen för Internationella kvinnoförbundet för fred och frihet. Medlem i distriktsstyrelsen inom Örebro län för Rädda Barnen, samt ordförande i Örebro läns förening mot tuberkulos.

Hon höll föreläsningar i tuberkulosfrågor och i kostfrågor, för lasarettets sköterskeelever, i kvinnoföreningar och i Örebro läkarsällskap, samt medverkade i medicinska tidskrifter. Hon gav ut ”Brev från en gammal skald”, innehållande brevväxling mellan Bo Bergman och Helena Klein, några år före skaldens död.

Några personer omnämnda i arkivet:

Bo Bergman (1869-1967), svensk författare, litteraturkritiker, posttjänsteman och ledamot av Svenska Akademien.

Wilhelm Källgren (1885-1914), ingenjör, nära vän till Helena Klein, emigrerade och dog i Sydamerika. Olga Raphael, senare gift Linden och Hallencreutz (1887-1967), svensk skådespelare, målare, barnboks- och romanförfattare. Dotter till Axel Raphael och Cecilia Saloman. Studerade vid Althins elevateljé 1902 och vid Konstakademin 1904-1908.

Gösta Sallin (1884-1921), läkare. Hörde till den grupp medicinare som Helena Klein höll ihop med under studietiden i Uppsala. Han finns nämnd i dagböckerna. De uppehöll brevkontakt. Han dog i TBC 1921.

Arkivet inlämnat 1988 till Örebro stadsarkiv av Malla Günther, brorsdotter till Helena Klein (dotter till Ernst Klein, född 1887). Leverans 21/88. Tillstånd krävs av arkivöverlämnare.

Förtecknat av Ingmarie Wiggh, omförtecknat av Stefan Nilsson i november 2018.

Helena Kleins personarkiv (PS:080)

D	Register och liggare	
D1	Dagböcker	1901--1916
D2	Gästböcker	1928--1975
F	Ämnesordnade handlingar	
F1	Handlingar rörande privatpersonen Helena Klein och familjen	1903--1988
F2	Handlingar rörande studietiden och yrkeslivet	
F3	Övriga ämnesordnade handlingar	1912--1988
K	Fotografier	
K1	Fotografier	1902--1975
Ö	Övriga handlingar	
Ö1	Övriga handlingar	

Serierubrik		Seriesignum
Dagböcker		D1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong. Serien är även digitaliserad. Finns även på arkivservern och på USB-diskar.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1901-1904	Dagböcker, 8 st inbundna - maj 1901 - dec 1901, brun - juni 1902 - juli 1902, grön - juli 1902 - november 1902, svart - november 1902 - maj 1903, svart - maj 1903 - juli 1903, grå - juli 1903 - januari 1904, brun - januari 1904 - juli 1904, brun - juli 1904 - oktober 1904, blå
2	1904-1916	Dagböcker, 6 st häften, lösa blad - oktober 1904 - februari 1905, vissa sidor utrivna, häfte. - februari 1906 - september 1906, häfte. - oktober 1906 - maj 1907, vissa sidor utrivna, häfte. - juli 1907 - december 1907, vissa sidor utrivna, häfte. - 1909, lösa blad. - juni 1910 - januari 1911, vissa sidor utrivna, häfte. - januari 1911 - mars 1912, vissa sidor utrivna, häfte. - juni-juli 1916, lösa blad. - Renskrift av 1916 års dagbok, gjord av Malla Günther på 1970-talet. - Ljudband (kassettband 2 x 45 min) med inläsning av 1916 års dagbok.

Serierubrik		Seriesignum
Gästböcker		D2
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong. Serien är även digitaliserad. Finns även på arkivservern och på USB-diskar.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1928-1975	Gästböcker, 2 st - 1928-1939, inbunden - 1939-1975, inbunden

Serierubrik		Seriesignum
Handlingar rörande privatpersonen Helena Klein och familjen		F1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1903-1988	<ul style="list-style-type: none"> - Prov på vad Helena Klein fick göra på målarskola i början av 1900-talet, samt ett litet urval av hennes många senare blomstermålningar, 1903, 1946, 1947, 1961, utan år. - Brev till Olga Raphael-Linden, senare gift Hallencreutz, 1905, 2 st. - Inbjudan till examenshippa i Uppsala (Kalm, Eric, Olle), 1908. Gratulationskort till Helena Klein från Kalm, 1918. - Gösta Sallins dikter till Helena Klein, bland annat den dikt han skrev på sin dödsbädd till Helena Klein (1921), 1911, 1913, 1916, utan år. Brev om Gösta Sallins dikter från Kungliga biblioteket, 1982. - Minnesanteckningar gällande resan till Brioni, 1928. - Tackbrev från Finland angående hjälpinsatser för finska barn 1941. 4 st brev och ett fotografi från finska barns föräldrar (rörande krigsfaddergåvor), 1941. - Visor; "Vådliga visor", text Helena Klein, med illustrationer av Sven Kindberg, utan år. "Gå sakta o sommar", travestering på Pingst, text Helena Klein, musik Greta Adrian, vers i Dagens Nyheter, omkring 1950. - Dikter skrivna av Helena Klein, teckningar, 1950, 1967. - Föredrag hållet på Concordia "Hur det var", Helena Klein om sitt liv, studietid och arbetsliv (episoder från sanatorierna Stora Ekeberg och Garphyttan), utan år. - Svar på enkät gällande Helena Kleins liv, utan år. - Helena Kleins jordfästning; minnesruna, minnesblad, minnesord av Carl-Olof Bergström, 1983. <p>- Handlingar rörande föräldrarna Gottlieb och Toni Klein; Ernst Kleins artikel skriven till 50-årsminnet av Gottlieb Kleins ankomst till Sverige för Judisk tidskrift 1933, återinförd i Församlingsblad för Mosaiska församlingen i Stockholm vid 100-årsminnet av Gottlieb Kleins födelse, 1952. Modern Toni Kleins tal till Helena Klein på hennes 50-årsdag, samt Tonis brev angående kalaset som hon skrev till sina syskon, 1935.</p> <p>Brev från Malla Günther om Helena Kleins föräldrar, 1988.</p> <p>Häri även serie F2 Handlingar rörande studietiden och yrkeslivet.</p>

Serierubrik		Seriesignum
Handlingar rörande studietiden och yrkeslivet		F2
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1903-1955	<p>Studie- och praktiktiden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betyg och fullmakt, 1903-1905, 1910, 1916, 1926. - Merit- och tjänsteförteckning, samt intyg, 1913, 1915, 1917-1918, 1921-1922, 1924-1926. Beslut från Stockholms läkarförening, 1925. - Kungliga Medicinalstyrelsens beslut angående vikariat, 1912, 1915, 1918-1925. - Tjänstgöringsintyg från olika sjukhus, även från Danmark och Tyskland, 1913, 1915, 1917-1918, 1921-1925. - Kursinbjudan från Tyskland, 1925. - Brev till Direktionen för Stora Ekebergs sanatorium angående lönen, 1921. - Resestipendium för medicinska studier från Kungliga Medicinalstyrelsen och Fredrika Bremerförbundet, samt reseberättelser, 1921, 1929. <p>Tiden vid Garphyttans sanatorium:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Garphyttans sanatoriums historia skriven av Helena Klein. Artikel om Helena Klein "Sanatoriet på Kilsbergen och dess kvinnliga överläkare", utan år. - Tidningsurklipp framför allt om Helena Kleins tid vid Garphytte sanatorium, 1926-1952, 1955, spridda år. - Sångtexter och tal från fester i Garphyttan m.m., 1932, 1935, 1936, 1940, 1944, 1948, utan år. - Dementi från personalen angående artikel i Folkets Dagblad, 1935. Brev från Ture Nerman, Folkets Dagblad, 1935. - Tidningsurklipp om Helena Kleins föredragsserie om tuberkulos, 1935. - Helena Kleins svar till krönikören "Vagabonde", 1944. - Handlingar rörande tilldelandet av Illis Quorum-medalj till Helena Klein, 1944. <p>Ingår i F1:1.</p>

Serierubrik		Seriesignum
Övriga ämnesordnade handlingar		F3
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1912-1988	<p>Handlingar rörande föreningsliv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Handlingar rörande Yrkeskvinnors Klubb i Örebro, tal, tidningsurklipp m.m., 1935, 1938, 1944, 1946, 1969?, utan år. - Tidningsurklipp i klippalbum om Yrkeskvinnors klubb, samt om tuberkulos, 1930-tal - 1950-tal. - Debattartiklar gällande Kvinnornas Demokratiska Världsförbunds möte i Stockholm 1947, samt brev från Andrea Andreen angående den vänsterpolitiska ställningen, 1948. - Helena Kleins manuskript rörande Kvinnornas Demokratiska Världsförbunds möte i Stockholm 1947. - Tidningen "Vi kvinnor i Demokratiskt Världsförbund", 1949, 2 nummer. <p>Handlingar rörande Bo Bergman-boken:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tidningsurklipp angående Bo Bergman, 1967, 1969, u.å. - Korrespondens med anledning av utgivningen av Bo Bergman-boken, 1970-1972. - Boken "Brev från en gammal skald", av Bo Bergman - Helena Klein, 1971. - Recensioner av Bo Bergman-boken, 1971-1972. - Tackbrev till Helena Klein efter utgivningen av Bo Bergman-boken, 1971-1973. - Koncept till föredrag om Bo Bergman-boken, utan år. <p>Fastigheten Vasastrand 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gåvobrev till Stiftelsen Hem för Gamla, Örebro 1974. <p>Brev till stiftelsen, 1981.</p> <p>Inlägg rörande stiftelsen och Lundmarkska villan med anledning av en tidningsartikel, 1982.</p> <p>Diverse:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Grafologisk analys, utan år. - Manuskript om atombomben, utan år. - Tidskrifter: <p>Konsumentbladet nr 33, 15 augusti 1936, med artikeln "Kvinnorna och läkaryrket", intervju med Helena Klein skriven av Margit Palmaer.</p> <p>Status nr 4, april 1958, med artiklarna "Kring Garphyttans sanatorium" och "Dispensärernas verksamhet".</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tackbrev till Kerstin Klein från Kvinnohistoriska samlingar vid Göteborgs universitetsbibliotek angående ljudkassetten innehållande intervju med Helena Klein, 1988.

Serierubrik		Seriesignum
Volymnummer	Tid	Anmärkning
		<p>Handlingar rörande Wilhelm Källgren: - Brev från Wilhelm Källgren, 1912-1914. Fotografier från Argentina, 1913, 4 st. - Handlingar rörande Wilhelm Källgren i samband med hans död. Brev från Helena Klein till Wilhelm Källgren i Argentina, 1914. Tidningsurklipp gällande Wilhelm Källgrens död i Uruguay, 1914. Brev till Helena Klein från brodern Sven Källgren i Skövde, 1914. Ingenjörarring, 1908. Ateljéfoto av Wilhelm Källgren, 1913.</p>

Serierubrik		Seriesignum
Fotografier		K1
Serieanmärkning		
Serien i arkivkartong.		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
1	1902-1975	<p>- Familjen, 5 fotografier. Gruppfoto, familjen Gottlieb Klein - Toni Levy och familjen Hans Lublin - Anna Klein, 1909; Familjen Klein, Djursholm, ca 1912; Ateljéporträtt, Toni Klein, utan år; Ateljéporträtt, Gottlieb Klein (Helena Kleins far), utan år; Avfotografering från slottssamlingarna på Gottlieb Klein, utan år.</p> <p>- Barn- och ungdomstid, 7 fotografier. Kamrater och småbröder, sommar på Hästede, utan år; Skolklass, fröknarna Salmonssons småskola i Stockholm, Helena Klein sittande 2:a från vänster, bör vara 1892; 2 st ateljéporträtt av Helena Klein, utan år; E. N. ung man, Hästede, 1902; Helena Klein, Hästede, 1902; Helena Klein hos familjen Ruben på Avelsgårde i Blekinge, 1908.</p> <p>- Studietiden i Uppsala, 16 fotografier. Helena Klein, augusti 1905; Helena Klein i sitt rum på Sturegatan 13, 1906; Helena Klein med väninna, 1907; Studiekamrat Arvid Jahle, "Kalm", feb. 1907; Arvid Jahle och Acke Freidenfelt, utan år; Helena Klein och Gösta Sallin, utan år; Studiekamrat Gösta Sallin, utan år; Kamratfest, utan år; Manlig kamrat, utan år; Kamratgrupp, utan år; 5 st fotografier från gamla Uppsala högar; utan år.</p> <p>- Läkartiden, 13 fotografier. Romanäs, 1917; Just utnämnd, 1926; Garphyttans sanatorium, 5 st fotografier från läkarutövning, 5 st fotografier från överläkarbostaden, 1940-talet; Foto på Helena Klein, ett av de sista åren före pensionering; Avfotografering från slottssamlingarna, Helena Klein, tavlan målad 1951.</p> <p>- Privatpersonen Helena Klein, 9 fotografier. Ateljéfoto, början av 1920-talet; Helena Klein i Cannes, 1920-talet; Ateljéfoto, 1954; Helena Klein med Bo Bergman, 1967; 2 st fotografier i hemmet Vasastrand 5, 90 år, 1975, 2 st fotografier i hemmet Vasastrand, slutet av 1970-talet; Bostadshuset Vasastrand, utan år.</p>

Serierubrik		Seriesignum
Övriga handlingar		Ö1
Serieanmärkning		
Volymnummer	Tid	Anmärkning
-	1974	Renskrift av intervju med Helena Klein i Sveriges Radio Örebro 1974-10-04. Intervjuare Åsa Holmsen. 'Att vara kvinna och studera vid sekelskiftet'. Ljudbandet finns på Kungliga Biblioteket (filnamn YA_R12-0556). Transkribering gjord av Gunnar Klein 2019-02-20 (lämnad till stadsarkivet april 2019). Ingår i F3:1.